

ПЛЯНУЮТЬ ШЛЯХИ НОВОЇ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ СССР

Нью-Йорк. — Адміністрація Айсенгавера бере до уваги цілу низку стратегічних мажепів у холодній війні, щоб раз на завжди ствердити, чий новий уряд Кремля почувається доволі безпечним іти слідами небезпечної політики Сталіна. Планируючі високої політики, як довідуються Тед Луїс, кореспондент "Дейлі Ньюз", кажуть, що він Айсенгавер, який секретар стейту Доллес не мають наміру дозволити Сталінові наступити, Георгію Маленкову, тримати свою руку сковану, доки він вирішить самий, що прийшла його година. Це не буде стратегія Трумана-Айсенгавера, якій місяцями, щоб довідатися, яким шляхом іде Москва. Айсенгавер обіцяє під час виборів, що він перебере від Кремля ініціативу в холодній війні. Вислід цього може бути такий, що на території "гарячої війни" в Кореї й Індокитаї може наступити незабаром якась приспішена діяльність.

У зв'язку з цим деякі військові дорадники думають, що серед теперішнього заставо в Кореї й Індокитаї, треба зробити якусь посуєну для швидкого вирішення — "про мир, а як ні, то щось інше". Однак більшу вагу прикладають політичні експерти до оферти Айсенгавера зустрітись Маленкову, даліше ніж у половині дороги". Деякі знавці тієї думки, що наступити Сталіна з під великим пальцем Молотова в справі міжнародної політики.

Сен. Мундт про "Голос Америки"

Вашингтон. — Член постійної слідчої комісії, що очолює Дж. Мек Каргі, сенатор-республіканець Карл Мундт, заявив, що дотеперішня діяльність "Голосу Америки" виправдана, і що це він може ствердити, як один з "батьків" цієї агенції. Сен. Мундт, у розмові з кореспондентами, не заперечив, що в діяльності "Голосу Америки" було багато помилок, які пояснюються тим, що справа ця була зовсім нова, незвична для багатьох, що їй присвячувалися. Окрім того недотримання були викликані

Договорились про перемену британської валюти на американську при товарообміні

Вашингтон. — У спільній комунікації з британсько-американських економічних та фінансових переговорів стверджено, що обидва уряди підставо погодилися як країни вільного світу могли б допомогати собі через свободнішу виміну своїх промислових виробів. Ці умови вважаються неформальними, отже не мають обов'язуючої сили, однак вони дають підставу до дальших розмов, які доведуть до якоїсь однієї торговельної політики між країнами вільного світу. Найважливіший пункт у домовленості це можливість перемену британської стерлінгової валюти й валют інших країн на американський доларову валюту, чим злагідняється торговельні обмеження.

ФАРМЕРСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ЗДА ЗМЕНШИЛОСЯ ЗА ДЕСЯТЬ РОКІВ НА 5,500,000

Вашингтон. — Фармерське населення в Злучених Державах, як про це звідомляв Бюро Цензу, постійно меншав від часу двох світових воєн, а в десятиріччі, що почалося в квітні 1940 р. загально число фармерів впало на кругло 5,500,000. За перевіренім звіт з останнього перепису людності, кількість фармерського населення в квітні 1950 р. виносило 25,058,000, а попередній перепис в квітні 1940 р. виказував 30,547,000 фармерів. Заки Америка вмішталася в першу світову війну, фармерське населення в 1916 стояло на вершці своєї чисельности.

ГЕНІЙ УКРАЇНИ — ТАРАС ШЕВЧЕНКО (9 березня 1814 — 10 березня 1861)

...ВСТАНЕ УКРАЇНА.
І РОЗВІСЬ ТЬМУ НЕВОЛІ,
СВІТ ПРАВДИ ЗАСВІТИТЬ —
І ПОМОЛЮТЬСЯ НА ВОЛІ
НЕВОЛІНИЧІ ДІТИ!

Т. Шевченко

(Фотознімок погруддя Тараса Шевченка, виконаного різьбарем Олександром Архипенком цього року. Погруддя вперше показано публічно на Шевченківському Концерті в Нью-Йорку в неділю 8-го березня н.р. Всі права застережені.)

ШЕВЧЕНКІВСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В НЬЮ ЙОРКУ

Нью-Йорк. — Святковий концерт, присвячений 139-й річчій народження і 92-й річчій смерті Генія України Тараса Шевченка та влаштований Комітетом Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Нью-Йорку і Науковим Товариством ім. Шевченка в Америці в неділю, дня 8-го березня н.р., перетворився в справжню Шевченківську Маніфестацію, — якої ця метрополія з цього приводу вже від давна не пам'ятас. Концерт відбувся у виповнений шість великий залі Фешин Інституту й між привітаннями були справді заступлені всі верстви великої місцевої української громади, що прийшли віддати поклін Тому, — що вогненно-пророчим своїм словом воззвучивав "рабів німих", створив з них свідомо свого минулого і майбутнього націю, поставивши на її сторони своє сильніше від всякої зброї слово.

Після Американського Гімну, що його відіграла на фортепіано Калліна Чічка-Андрієнко, яка описала теж аккомпанювала хорів, програму концерту започатковано мотутином Заповітом безсмертного Кобзаря в композиції Верблюдного. Заповіт відіспівали злучені хори: жіночий "Богині" і чоловічий "Думка" під диригентурою Олександра Микитюка. Святкову промову, прекрасною формою й справді глибоку змістом, вголосив дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка проф. д-р Ярослав Падок, даючи загальну характеристику творчості Поета та її значення для України й Нації в цілому, сучасному і майбутньому. Хлоп'ячий хор "Молода Думка", під промовою інж. Степаняка, відіспівав Шевченківські "Думи Мої" в аранжировці О. Микитюка. В другій частині програми оперовий співак-баритон Михайло Мінський відіспівав Шевченка-Степаняка "Три Шляхи", Шевченка-Лисенка "Гетьмани" та Шевченка-Фоменка "Ду-

му". П-ні Степанія Галичич, при фортепіановою аккомпаніменті п-ні Леся Вахнянич, яка теж аккомпанювала солістів, відіспівувала Шевченкову "Тополю". Чоловічий хор "Думка", під диригентурою п. О. Микитюка, виконав Шевченка-Роздольського "Сонце Заходить", Шевченка-Гнатюшина "Садок вишневий", Шевченка-Лисенка "Хор бранців" та Малицької-Степаняка "Шевченкові". В поодиноких піснях солістами виступали п. Мінський, та Євген Чорний. Святку маніфестацію закінчено Українським Національним Гімном.

Сцена була удекорована погруддям Тараса Шевченка, тільки що виконаним світової слави українським різьбарем Олександром Архипенком. — Погруддя було приміщене на підніжжя на сцені, на тлі Українського Державного Гербу та серед зелени. Голова Об'єднаного Комітету, головний радий Українського Народного Союзу п. Кучма, — вітаючи привітання, окремо привітав привітало на залі п. Архипенка, якому влаштовано овацію.

Концерт в честь Шевченка в південній Брукліні, Н. Я.

Старання місцевого комітету громади Півден. Брукліна ("Бруклін Сав") міста Нью-Йорку відвідувало в церковній залі при 19 вул. свято в честь Тараса в неділю 8 березня. Крім місцевих сил дитячого хору, під керівництвом проф. М. Коколенко, що підготував теж збірник та соліст деклямації, взяли участь композитор-бандурист Григорій Киястай і співачка-сопрано Марта Кобрина-Кольська при аккомпаніменті Євгенія Чапельського. Промови вголосили: Марія Демидчук — вступне слово, і д-р Іван Періг — реферат. По-англійськи для молоді прочитала Елен Андрю. Зала була добре виповнена.

500 танків для Східної Німеччини

Бонн, Німеччина. — Совєти закінчили доставку 500 танків Східній Німеччині. Ця кількість танків вистачає для озброєння трьох панцерних дивізій. Армія Східної Німеччини дійшла до висоти 150

ПОСИЛЕННЯ І ПОШИРЕННЯ ПРАЦІ ЗУАД-КОМІТЕТУ ПРЕДМЕТОМ НАРАД НОВОЇ ЕКЗЕКУТИВИ

Філадельфія. — Дня 6-го березня в.р. відбулися в домі ЗУАД-у (вул. 7, ч. 886) перші наради нової Екзекютивної, їх відкрив і ними промовив новий голова Комітету д-р Л. Мишуга, вказуючи на ті завдання, які були предметом наради та ухвал і дезидератів останніх Загальних Зборів. В нарадах взяли участь: д-р Матвій Стахів та п-ні Олена Лотоцька — заст. голови, п-ні Павліна Різник, секретарка, п. Михайло Дубас касир, та ексекютивний директор д-р Володимир Галан, що подав останні інформації про працю ЗУАД-у на європейському терені та про свою поїздку до Вашингтону в справі дотаций ПЕП (Президент Ескапі Програм) для українських найвищих втілювачів. Обговорено основну справу дальшої допомоги залишенням, як теж рішено віддати в тій справі в порозумінні з УККомітетом окремі заклики з нагоди Великодній Писанки. Рішено виготовити програму Суспільної Опіки для обговорення її на місцях, вічах і в пресі. Обговорено можливість включення ЗУАД-у до Комітету в організації акцію Комітету Чест, щоб таким чином можна було теж користатися з фондів цієї установи для потреб Суспільної Опіки ЗУАД-у. В справі відвідування в наступнім році 10-річчя ЗУАД-у рішено поклити комісію, яка має виробити відповідні плани, зокрема щодо видання Ювілейної Книги. Справи, зв'язані з адміністрацією Довідникова Комітету, передано Адміністраційній комісії (д-р В. Галан, п-ні Лотоцька, п. Р. Карбівник). Згідно з ухвалою Загальних Зборів, працю в Комісіїх приділено таким особам: а) Комісія Суспільної Служби: Олена Лотоцька, Антін Батюк, Лариса Тимошенко, Оксана Генгалю, Юлія Коник, д-р Павло Дубас; б) Правна комісія: д-р Матвій Стахів, адв. Роман Смик, адв. Іван Панчук, адв. Михайло Радик; в) Фінансово-бюджетова комісія: Василь Мудрий, Роман Карбівник, Роман Слободян, Михайло Дубас; г) Організаційна комісія: Андрій Шенерик, Павліна Різник, Степан Куропас, Василь Довгань, п. Шугай, д-р Осип Утриско; д) Пресова комісія: Іван Кедрич - Рудницький, Роман Купчинський, Антін Драган, Дмитро Корбутяк, Микола Сидор, Марія Струтинська, Степан Шумейко, д-р Тома Лапчик. В справі Координаційної комісії рішено відіслати до всіх місцевих - допомогівих українсько-американських організацій з проханням, щоб визначили своїх представників. Стан каси ЗУАД-у з кінцем місяця лютого виносив \$20,017.67.

Д-Р В. ГАЛАН ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Нью-Йорк. — Минулої суботи, дня 7-го березня, тут в залі американсько-українських зустрічей при Ст. Маріє Плейс відбулися другі з черги загальні збори Об'єднання Б. Вояків України в Америці, у висліді яких обрано нову Управу Об'єднання, з д-ром Володимиром Галаном на чолі. Зборами, що їх відкрив дотеперішній голова Об'єднання п. Д. Галичич, в яких взяло участь коло 50 осіб, в тому 18 умандатованих делегатів від відділів Об'єднання в Нью-Йорку, Філадельфії, Астортії, Лос-Анджелес, Амстердамі і Бостоні, провадила Президія, в складі: ген. О. Загородський голова, д-р Туранський — заст. голови, та проф. І. Паливода — секретар. На зборах велику увагу приділено дотеперішній праці Об'єднання, яка йшла по лінії головної власної організації, зберігання воїнських традицій та допомоги тим побратимам зброї і їх родинам, які тої допомоги потребують, як теж дальшим завданням в ділянках організації, допомогів та загально-громадських. Прийнято деякі зміни статуту, що їх реферував ред. І. Кедрич-Рудницький, головою в тому напрямку, що членами Об'єднання можуть бути, крім фізичних, теж правні члени-організації, які задержуватимуть свої автономні права. Виголошено і відчитано низку привітів від організації і осіб, між цим привіт від керівництва Європа вдоволено англо-американськими переговорами

Європа вдоволено англо-американськими переговорами

Париж. — Європейські політичні знавці вдоволені комітатом про переговори міністра Ідена з американськими політиками. Європа, а головним чином Франція, надіється, що в Вашингтоні зроблено тиск на Англію, щоб вона тісніше співпрацювала з Європою, бо ближче її співпраця з континентом допоможе розв'язати господарсько-фінансову кризу в Європі та спричинитися до припинення ратифікації мирових договорів з Німеччиною. В комунікаті з Вашингтону згадується, що ЗДА і Англія змагатимуть до управління відношення між "фунтом стерлінга та іншими валютами", хоч раніше Англія думала про порозуміння в справі відношення самого фунта до долара. В Європі згодуються.

● Міжнародний Банк. Відбудови і Розвитку співістив, що він вислав дві мисії до Вурмі і Західної Німеччини. Запрошення на це прийшло від урядів цих країн.

● Припинення зброї передбачені в оборонних планах в 1952 р. виповнено на 78 відсотків. Загальна вартість таких припинення обчислена на чотири бильйони.

МАЛЕНКОВ — НОВИЙ ДИКТАТОР СССР

СТАРОГО ДИКТАТОРА ХОВАЮТЬ ІЗ ЗАКЛИКАМИ ДО ЄДНОСТІ ПРОТИ ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ ВОРОГІВ

Москва. — Совєтський Союз має нового диктатора в особі Георгія Маленкова, якого Сталін в останніх роках перед смертю явно протегував та наступство якого на червоному диктаторському престолі загально передбачувало. Двадцять чотири години після смерті Сталіна найвищі органи Совєтського Союзу: Центральний Комітет комуністичної партії, Рада Міністрів і Президія Верховної Ради СССР проголосили великі зміни в совєтській ієрархії, на чолі якої стоїть присадкуватий, зі садистичним виглядом, Георгій Маленков. Тимчасом, Москва і Совєтський Союз приготували маніфестаційний похорон Сталіна, що мав відбутися в понеділок, 7-го березня. Перед похороном мільйони москвичів в безконечній черзі проходили перед забальшованим трупом Сталіна, виставленим в колонній залі будинку Професійних Союзів в Москві, неначе б хотіли переконатись особисто, що Сталін таки справді вмер. Труп Сталіна буде похований по-близь Леніна у відомому мавзолеї на Червоній Площі в Москві. Підготовка до похорону проходила під знаком заклику преси й уряду до народу до єдності, пильності і рішучості проти всіх зовнішніх і внутрішніх ворогів комунізму. Окремий денний наказ проголосили міністри збройних сил маршал Ніколай Булганін та флотський адмірал Ніколай Кузнецов, закликаючи армію і флоту до ще більшого об'єднання навколо Центрального Комітету партії і уряду та до ще більшої готовності для оборони совєтської держави. Під тим знаком написані і всі статті в "Правді" та "Ізвестіях", з яких передруковують всі інші совєтські газети. Тимчасом, до Москви безупинно прибувають делегації з усіх кінців Совєтського Союзу, щоб взяти участь в похоронах Сталіна.

Великі зміни в совєтському уряді; шеф МВБ Берія другий після Маленкова

Москва. — В новому совєтському уряді, проголошеному негайно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лінії піде тепер совєтська політика, хоч в загальному вважають, що Маленков та його кліка не тільки продовжуватимуть дотеперішню зовнішню політику, але й внутрішню політику внутрі країни та агресивність в закордонній політиці, але це відповіло їх скріплити, щоб в той спосіб опанувати положення після смерті Сталіна. Переформований совєтський уряд має тепер такий склад: Георгій Маленков — голова Ради Міністрів СССР. Його перші заступники: Берія, Молотов, Булганін і Кагановіч. Дотеперішні міністерства внутрішніх справ і державної безпеки злучено в одне міністерство внутрішніх справ, іменуючи його шефом Лаврентія Берію. Інші пости в уряді обсаджено такими особами: міністер закордонних справ — відомий із свого договору з Гітлером і Ріббентропом Вячеслав Молотов, що приїгавно після смерті Сталіна, зайшли деякі важливі зміни, що з черги заставили західний світ розгубоватися в здогадах, по якій лі

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:

Subscription Rates:

На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50
Число з суботи (з англійською частинкою)		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	\$ 3.00	One year	\$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ШЕВЧЕНКО В АМЕРИЦІ

Не тільки український народ в Україні згадує з найбільшою пошаною і вдячністю ім'я свого національного пророка і генія. Те саме можна сказати і про американських українців, бо могутнє і полум'яне слово Тараса Шевченка помагає будувати теж і американську Україну.

Витуючись в американсько-українську старовину, мусимо згадати, що кожна згадка про якусь народну роботу, про якийсь концерт, чи якийсь віде, нерозлучно зв'язані не тільки з виявами національного почуття американських українців, але й з тим, хто був ініціатором цього руху та чиє слово деклямовано чи цитовано в промовах як найважчий авторитет.

Довгими десятиками років американські українці знали тільки одне народне свято. Це — в пам'ять Тараса Шевченка. Без нього не могла вже обійтись і найменша громада. Не влаштувати таке свято, вважалося великим національним гріхом. Тому теж природним явищем було те, що як появився тому 60 років перше число "Свободи", то й воно не обійшлося без Шевченка навіть у самому заголовку, в якому пригадувано американським українцям священний обов'язок (теж і нині дуже актуальний), щоб чужому научас, свого не нуртас. Такі слова, як "хто матір забуває, того Бог карає" не були і в Америці пустим звуком. Інша справа не було б тут уже давню історію, а це ціла маса, що творила в нас українську спільноту, брала ці слова буквально. Може вона не розуміла як слід усіх їх глибини, але "Землю-Матір", рідну землю, вона добре розуміла, глибоко її відчувала, за нею дуже тужила та її при кожній нагоді згадувала, а тим самим з широким серцем поминала, не злим, тихим словом і того, що так голосно голосив, що другої такої Землі нема ніде в світі.

Однак найбільш загомонів Шевченко в Америці таки тоді, як наближалося час, коли український народ піднявся сповняти його Заповіт: "Вставайте, кайдани порвіть і вражою злою кров'ю волю окропіте". Від того часу датуються велика політична акція в обороні прав українського народу на вільне й незалежне життя, яка веде безперервно від часу першої світової війни аж по сьогоднішній день.

Американським українцям довго видавалося, що це вони перші "спровадили" Шевченка до Америки. Забрало їм багато часу, поки пізнали, що Шевченко був в Америці вже тоді, коли їх ще не було. Був він тут духом відважним. Іля геніяльна людина краще відчувала в повенелій Україні тому що років, в чому проявлялась властива цінність Америки, ніж ті, що почали до неї прибувати, коли він уже спочивав вічним сном над Дніпром. Бо Шевченко був духом з тими українськими іменами, що їх відгукують у списках політичних за американську свободу ще в час Американо-Револьюційної війни; був духом і з "Батьком своєї країни", з тим Вашингтоном та його праведним законом, якого він узикочив своїм безсмертним словом від імені України.

Колись могли ми того тут не знати, як слід не розуміти, чи недоцінювати. Але чи ми це хоч тепер розуміємо? Чи розуміють це боїди ті, для яких в національних справах кожне слово Шевченка — святе? Шевченко відчув силу країни Вашингтона тоді, коли Америка не була такою славною, сильною та багатою, якою є сьогодні. Вона навіть не була тоді під багаторою оглядами поступовою, про що певно багато розповідав Шевченкові негерський славний драматичний артист Ая Олдрідж, образ якого він навіть нарисовав. А цей артист не міг навіть виступати на сцені на своїй рідній землі! Якраз за такі речі (як Шевченко вмирає) почалася в Америці кривава внутрішня боротьба, що коштувала американський народ великих жертв. Якби Шевченко навіть такого не передбачував, він ніколи не був би писав про праведний закон Вашингтона і не був би бажав його для України.

Дух Шевченка є теж і нині між нами, тут в Америці, і то в такій добі, коли на цю країну спало епохальне завдання: допомогти визволенню соток мільйонів народів з неволі того самого ворога, що давить і Україну. Чи може бути для нас краща нагода, прислухатись тепер розумною і жертвенною працею України й Америці!

В. М. Верган
УКРАЇНА І РОСІЯ
(Проблема відносин України до Росії в Кирило-Методієвському Євangelіі)

Доба українського відродження, що почалася в другій половині XVIII ст., проходила в душі західно-європейських ідей. Гасла французької революції хоч з великим трудом, але все таки продиралися крізь кордони російської імперії і захоплювали українські уми. В багатьох панувало переконання, що, як тільки Росія впаде, то українська держава знову підніметься за своє державне право. Воно справді так і сталося в 1812 р., коли Наполеон рушив війною на Росію. На Україні організувалися козацькі відділи й ширилася думка, що повернеться козацьчина, а в парі з цим і повернеться державні права. Але, коли російський уряд побачив 15 полків самостійно зорганізованого козацтва, на-

зв. світлої монархії, до повної абсолютності. Проти цього повороту вихуляли революції одна по одній. В 1830 р. вихула була революція у Франції, тож з самого року в Італії створилося було тасме товариство "Молода Італія", яке вимагало уступлення Австрії з Ломбардії, об'єднання Італії з запровадження демократичного устрою. В Німеччині в тому часі твориться товариство "Молода Німеччина", у Греції твориться т. зв. "гертерії", в Польщі — товариство "Філомотів і філіярепії" і т. д.

Вся Західна Європа, як бачимо, по 1815 році, себто по Віденському конгресі, акривається сіткою тасмних товариств, які ставили собі за мету боротьбу проти вселюдного абсолютизму й старинного суспільства та вимагали змін: в політичній діяльності — конституції й ліберальних форм усього життя, в суспільній — скасування привілеїв станів і панщини, в національній — визволення народів з-під чужого панування та створення вільних держав.

Тасмні товариства на Ук-

В. Василенко
Ідеали Шевченка і сучасна дійсність на Україні

Шевченко — великий поет світової слави. Його творчість користується найбільшою популярністю серед українського народу і серед усіх слов'янських народів. Тому то заборонити Шевченка більшовики не в силі. Занадто великий авторитет Шевченка, щоб можна було його одним розчерком пера заборонити. І тому більшовики намагаються пристосувати Шевченка до своїх потреб, втиснути його творчість у прокрустове ложе своєї ідеології і зробити з Шевченка засіб для більшовицької пропаганди.

За тридцять п'ять років більшовицької влади більшовики десяти разів мінiali свої оцінки творчості Шевченка і давали прерізнi інтерпретації його поезії і його світогляду. В двадцятих роках більшовики називали Шевченка співцем передпролетаріату, на початку тридцятих років називали його ідеологом об'єднаного буржуазії і виразником американського шляху буржуазного розвитку Росії і України. В кінці тридцятих років Шевченка трактували як поета-патріота і приятеля Росії. В часи війни з німцями Шевченка мобілізували на фронт проти німців, використовуючи поезію Шевченка як агітаційну зброю проти німців. На перше місце висували національно-патриотичні гасла і мотиви Шевченкової творчості, навіть реабілітували національну романтику в поезії Шевченка.

В час Ждановської реакції Шевченко зазнав найжорсткіших перекручувань і спотворень. З Шевченка зробили російського націоналіста і шовініста з національно-шовіністичною російською виключністю і заходофобством. Препаруючи Шевченка за рецептами новітньої більшовицької ідеології, Шевченкові приписали сучасний більшовицький світогляд, цілком протилежний його світоглядові, який Шевченко насправді мав. Це вже була не часткова фальсифікація, а тотальна!

Але найбільший ворог цієї тотальної більшовицької фальсифікації Шевченка є власні твори великого поета. Тоді захоплювалися і цю перешкоду усувати: стали видавати перекручені і спотворені тексти перекладів Шевченка на російську мову та видавати уривки, суворо цензуровані "вибрані твори" Шевченка в оригіналі. Але Шевченко завадо добре відомий, у кожній родині є повний, некальчений советською цензурою старий "Кобзар" або й "Кобзар" 1949 року з повним текстом. І тому марні всі намагання більшовицьких політиків зробити з Шевченка слухняне пропагандне знаряддя сучасної більшовицької ідеології.

Вся творчість Шевченка і майже кожна його поезія заперечує не тільки сучасні советські трактування творчості Шевченка, а більше того: вся творчість Шевченка за-

перечує всю сучасну більшовицько-російську ідеологію! І не тільки ідеологію, а й усю сучасну систему соціально-політичного ладу СРСР. Гнівний протест Шевченка проти кривавих скерованих і проти найновіших його форм — проти колгоспного рабства в СРСР. Палка проповідь Шевченка ідеї рівності між людьми скерована і до сучасного советського суспільства з його різною соціальною нерівністю, з пануючим військово-жандармської кліки в золотих погонах, лампах і орденів. Теплі слова глибокого співчуття до сибірських каторжників скеровані і до тридцяти мільйонів советських каторжників, що гинуть в сибірських снігах в численних советських концтаборах. Гострий Шевченків протест проти національного повенелля звернутий і проти сучасної торми народів — більшовицької Росії, де також "од молдавана до фіна на всіх язиках все мовчить, бо благоденствує". Бойовий за-

Шевченко — символ відродження й єдності

У багатьох народів є свої геніяльні співці-поети, але можна сміливо сказати, що ні один з цих народів не святкує ювілею своїх поетів так, як українці святкують Шевченкову ювілей. Це пояснюється тим, що для нас Шевченко — не тільки геніяльний поет, не тільки гутний майстер нашого слова, а й провідна постать у боротьбі нашого народу за волю політичне визволення, символ цієї боротьби. Він бо перший у новітній історії нашого народу проголосив на весь світ, що

стане Україна
і розвіє туман неволі.

І що його ролі усвідомили були ще його сучасники. Коли він, акційний Петербурзький акційний мистецтв, приїхав 1845 року на Україну, то кияни привітали його як свого національного барда, пророка. "Спів цей, писав пізніше у своїй "Хуторній поезії" П. Куліш, був для неї (української мови) востину гукм воскресної труби архангела. Коли говорено колинебудь по правді, що серце ожгло, що ці загорілись, що над чолом у чоловіка засвітився полум'яний язик, то це було тоді в Києві".

Незабаром після його смерті, бо ще в 60-их роках минулого сторіччя, силу його генія відчували й Західні України. Його думки підхопив "Буквинський соловій" О. Федькович, його творами заохплювали українська мова у Львові, а в наслідок цього слабо московітство і зросло на силі "народовство", тобто українство. "Викопавшись зі школи, — писав про тодішні читання

Криза диктатури

Про смерть Сталіна світ довідався з шестигодичним, а СРСР з восьмидесятих років спінням, — якщо вірити, що дата його смерті була подана правдиво. Проте ми не ще багато часу доки про смерть свого ката довідаються мільйони рабів, що мучаться у советських концетраційних таборах і в'язницях.

Немає досі підстав припускати, що в зв'язку з смертю диктатора, щобиуть всередині СРСР. Нічого не зміниться в положенні замучуваних громадян, що їх масами викладають в табори невідомої праці. Але люди, — приречені на повільну мученицьку смерть, матимуть проте коліс дину потіху в своєму безнадійному вмиранні, — це довідаються, що найбільший їхній ворог вже не живе. Перебування в обличчі невідомої смерті витворює часом безпідставні надії, які у зв'язку з ним в'яжуться навіть з такими дрібними подіями, як переміщення на пості коменданта табору чи лагідніший оклик конвоєра.

Смерть диктатора, — це одночасно хвиля смертного страху серед соток тисяч вірних слуг кривавої влади, бо всі вони добре знають звичай диктатури і переконані, що новий диктатор почне з нової "чистки". Чистка ця необхідна, щоб населення не подумало, що щобиуть може зміниться в неіснуючій країні рабства, щоб і далі рівно котилися колесниці московського володаря, щоб і далі тричі під ними кості цілих народів "воз'єдналих" з Росією.

Усприйманні смерті Сталіна всередині СРСР є те, чого не розуміють західні люди. На Заході — смерть голови держави, — це або всенародна жалоба, або жалоба великої частини населення й спочування іншої частини. Тим тільки можна пояснити висловлювання, що його висилають ділячі західних держав населенню СРСР.

І друга світова війна ці свята поширилися аж до Австралії та Нової Зеландії, де тепер опинилися чимала кількість наших емігрантів. А на ці свята збираються наші люди незалежно від партії, релігійних обрядів, різниць в особистих поглядах та переконаннях, всіх об'єднує Тарас Шевченко в дружну національну сім'ю, для всіх він править за прапор передусім українства.

Але можна сказати більше: Шевченко став символом визволення й інших національно повенелених народів. Відомо, як глибоко шалують нашого поета кривачі-білоруси, а їхній великий поет Янка Купала в поезії "Пам'яті Шевченка" писав:

Ех, і нам будзе бацькам
Українка славної!

Шанують Шевченка кавказькі народи, що про них він з таким співчуттям писав у своїй поезії "Кавказ". Коли 1914 року, в зв'язку з заборною святкування столітніх

Ці ділячі не розуміють, що населення СРСР живе в особливих умовах і що смерть Сталіна викликала там засадничі лише два відгуки. Перше — це ширя радість неспівмірно більшості частини населення, — радість, яка ніде і нікому не зможе бути виявлена, бо виявлення її грозило безсумнівною смертю. А другий відгук — звітний страх за можливі наступні події вірних слуг диктатора. При чому цей страх зв'язаний не тільки з неймовірним там припущенням, що може сам собою захитатися комуністичний устрій, але й страх, що новий диктатор повинен, щоб приблизити до себе своїх нових охоронників, винищити тих охоронників загинулого диктатора, які не зможуть вже так вірно по-собачому, служити новому панові, як вони служили давньому.

Все ж таки смерть Сталіна та реакція на неї в Совстах і у вільному світі дає доказ великої кризи диктатури, що не могла б заіснувати в демократичній системі. Як в 1945 році вмер президент Рузвельт, то на його місце відразу прийшов його обраений народом наступник, Геррі Труман, і ані в політиці, ані в нормальному функціонуванні уряду нічого не змінилося. Інше діло зі Сталіном. З нього вже за життя зроблено комуністичного божка, йому приписано всі суперлативні епітети, без нього нічого не сталося, Сталін був усім — законодавцем і виконавчою владою, він був дослідо паном життя і смерті соток мільйонів рабів, які мали право вмирати з окликом слави на честь свого ката.

Очевидно, що в таких обставинах абсолютної диктатури смерть диктатора, і тільки його смерть, становить рівночасно найгіршу кризу диктатури. Звичайно, центом советського режиму та диктатури Сталіна був тільки страх перед Сталіном і цей страх опанував всіх і всіх. Що станеться тепер, як диктатора не стане?

Т. Шевченко
ЗАПОВІТ

Як умру, то поховайте мене на могилі,
Серед стени широкого,
На Вкраїні милої,
Щоб лани широкі,
І Дніпро, і круги
Було видно, було чути,
Як реве ревує гуті.

Як понесе з України
У синє море
Кров ворожу... отоді
І лани і зори —
Все покину і поплину
До самого Бога
Молитися... А до того —
Я не знаю Бога.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіть
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте!

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

Правда, є інші комуністичні головачі, є Маленков, Молотов, Берія та ще кілька інших, але всі вони такі вони, в порівнянні з "вождем" Сталіном, вже є тільки вождями-табами і кожному з них потрібна чаша, ну й відповідних кривавих діл, щоб могли катівську спадщину Сталіна не тільки перебрати, але й вдержати.

Світ розгубляється в здогадах на тему того, що може статися безпосередньо після смерті Сталіна, що перебере по ньому владу та яка буде дальша політика Кремля. Ще інші очікують, що, можливо, повенелені народи советської імперії використають нагоду та досягнуть по належнім їм права — волю і мир. Хоч світ ждав на цю рішальну для тоталітарної системи хвилину, себто смерть диктатора, відважну, проте, як ця хвилина прийшла, показується, що він не цілком на неї приготувався. Що — скажімо — зроблено в тому напрямку, щоб ту рішальну хвилину використати для ліквідації комуністичної загрози? Не йдімо аж так далеко й спитано, тільки, що зроблено, щоб в такій рішальній хвилині допомогти, або бодай заохотити глобелі советською диктатурою народи, щоб вони позбулися диктатури й в той спосіб звільнили світ від страшної змори нової війни? Чи такою заохотою для глобелених народів, виключно з російськими, можуть бути ті вислови співчуття та побажання для видужання диктатора, що їх переслав англійський прем'єр Черчилль советській амбасаді в Лондоні, або як це зробили публічно деякі інші державні мужі? Дехто міг би сказати, що це звичайна куртуазія, до якої звик Захід. Але про що куртуазію, знає теж і президент Айзенгауер, проте, придержуючись її, висловив свої симпатії не коначному диктаторові, але коначному під його чоботом народів.

Світ стає перед новою великою кризою. Уже події найближчих днів можуть виявити розміри і далекосяжність цієї кризи, неодмінно зв'язаної зі смертю Сталіна-диктатора.

будь-яких демонстрацій. Так само роблять тепер більшовики в тих районах СРСР, де вони заборонили українство, заціпивши мертвими похватами, — тасмним наказом за відісном Сталіна й Молотова з грудня 1932 р. уста й серця мільйонів українців. Кажучи це, ми маємо на увазі українські райони Північного Кавказу (Кубань, Старополісська, Терщина), південну Курчину й Вороніжчину, Надволжа, середньозазайські колонії, Зелений Клин і ін. Бо ж, наприклад, на Кубанщині до цієї заборони шевченківські свята увійшли були в звичай, були традиційні національні українські свята так, як і на Наддніпрянщині та в Галичині.

Нам відомо, що в Краснодарській публічній бібліотеці Шевченкі "Кобзар", як і вся інша українська література, потрапила до відділу "иностранної літератури", поряд із літературою німецькою, французькою, англійською. Але ми віримо, що ворог, не скуси душі живої і слова живого", а українці своєму світу нестимуть далі в своїх серцях ідеї великого Шевченка.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — до слади!

КУДИ ЧЕРВОНІЙ ХРЕСТ ВИТРАЧАЄ ВАШ ДОЛЯР

Щороку в березні Червоний Хрест закликає збирати фонди, щоб мати змогу продовжувати свою гуманітарну працю вдома й за кордоном. Серед мільйонів американців, що відкликаються на цей заклик, багато є таких, які з персонального досвіду або з спостереження знають, куди йдуть їх пожертви.

Наприклад, впродовж останнього фінансового року, що скінчився 30 червня 1952 року, Червоний Хрест роз'яснив 2,350,000 особистих і родинних проблем, що турбували людей у війську, ветеранів та їх утриманців. Багато причин могло бути, що породили ці проблеми — хвороба в родині військового, неспроможність ветерана прийти і покластися на допомогу, яка йому належить, і т. д. Обслуга Червоного Хреста в таких випадках виключала в собі фінансову допомогу — на багато мільйонів доларів.

Виконуючи свою програму допомоги жертвам стихійних нещаст, Червоний Хрест обслуговує понад 32,000 родин у 300 випадках стихійного лиха в 45 держах і трьох територіях. Крім того, біля 27,000 родин — жертв поведінки в середньому заході в червні 1951 р., — діставали допомогу аж до 1952 року.

За цей період зібрано від доволі-добровільців 1,681,500 пайтів крові для допомоги цивільному населенню та 2,439,700 пайтів для армії. Більшу частину витрат по збиранню крові взяв на себе уряд.

Протягом минулого року було видано Червоним Хрестом 2,188,000 дипломів особам, що прослухали курс поведінки першої допомоги, рятівництва тих, що тонуть, і се-стер медичних.

По школах усієї нашої країни 19,999,999 учнів є членами Дитячого Червоного

Хреста і своєю працею служать своїм громадам, своїм батьківщині і дітям інших країн. Одним з виявів їх активності було посилка 623,000 скринь з подарунками для школярів по 21 країнах. Щороку американці дають згоду Червоному Хрестові допомагати іншим країнам. Минулого року багато допомоги дістало корейське населення, люди, що зазнали лиха в зв'язку з заворушеннями в Болівії, жертви поведінки в Італії та жертви землетрусу в Японії. Американський Червоний Хрест тісно співпрацює з організаціями Червоного Хреста інших країн. Він входить також до Інтернаціонального Комітету Червоного Хреста, нейтральної організації, через яку в час війни йде допомога військово-в'язням та жертвам війни.

Хоч китайські комуністи та північно-корейці відмовились визнати традиційну роль Червоного Хреста, вони принципово погодились на пропозицію вийти до комісії Червоного Хреста для обміну полоненими при завершенні миру. Щоб бути готовим для цієї ролі, Американський Червоний Хрест приготував, спакнував і вислав 11,000 продуктивних пакунків для військовополонених і 15 50-фунтових медичних пакунків. Все це зберігається тепер у Кореї, що в разі негайної потреби було б нагодою.

Люди йдуть на допомогу іншим людям. В Американському Національному Червоному Хресті та його 3,727 відділах працювало минулого року біля 1,825,000 добровільців і 16,000 регулярного персоналу. Щоб мати змогу продовжувати свою корисну допомогую працю вдома та за кордоном, Червоний Хрест сподівається зібрати 93,000,000 в березні цього року.

Загальна Рада.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ньюарк, Н. Дж.

Свято Державності і Соборності.

Заходом Місцевого УЦК відбулося в дні 1 лютого ц. р. в Ньюарку, у великій, вивоненій шкільній залі Укр. Центральної Свято Державності і Соборності.

Напередодні цього Свята, а саме в п'ятницю, 30-го січня 1953, на прохання української делегації в складі пп.: М. Лесюкова, голови УЦК, а. д. Р. Романішина, ред. Шумейка враз з трьома українськими діячами в народних строях, посадились на Ньюарку п. В. Віллани проголосив невідомо, 1. П. 1953, як день української незалежності в цьому місті з приводу 35-х роковин проголошення самостійності і 34-х роковин проголошення соборності Української Нар. Республіки.

Свято почалося в неділю, 1. П. ц. р. в год. 3 полов. амер. гімном. Розвішена на сцені велика карта України, а над нею вгорі тризуб з написом 22. січня 1918-1919, о-бачіть сцени амер. і українські прапори робили імпульсивне враження. Описав місцевий адвокат І. Романішин, привітав присутніх на за-сіданні свята а то: д-ра Степана Витвицького, представника ВОУНРади в ЗДА і ко-мішнера з Ньюарку Піра Френкліна, і відчитав декларацію незалежності, видану посадином Ньюарку, п. В. Віллани з закликом до українського громадянства в Ньюарку продовжати зорганізовано працю, яку веде місц. УЦК як рівнозначний представник українського народу в Ньюарку, який створений української, самостійної держави. Телеграми ці надіслали визначні громадяни Ньюарку, б. комішнери пп. Дж. Брейлі і Ветомпе з нагоди оголошення декларації посадином міста Ньюарку. Запрошений до слова п. Піра Френклін у своїй промові згадав про нову платформу політики теперішньої амер. уряду, який опрокотив політику здержування, а натомість голосить політику визволення. Нав'язуючи до Свята Державності промовець підкреслює, що визвольна боротьба українського народу в тепер. порі напевно доведе до того, що американці, які досі не розуміли загрози комунізму ані ж народів, які опинилися за залізною завісою, подивляючись героїзму українського народу, який віками бореться за своє визволення, поміжуть йому у цьому визволенні, а той час вже недалекі. Д-р Степан Витвицький почав свою промову істор. сло-

в'язкою ліній антибольшевицького фронту й своєю героїчною боротьбою зробила й продовжує робити великі послуги справі свободи народів і західної цивілізації. „Сучасну експансію російсько-большевицького імперіалізму, — говорив промовець — улегшув факт, що Москва посідає економічні ресурси й стратегічні бази України. Без України, імперіалістична комуністична Москва була б позбавлена одного з найважливіших факторів. Тому українська проблема є однією з найважливіших проблем європейського сходу й ставиться як проблема міжнародна. Українські патріоти ставлять тезу про розподіл великої „торми народів“, якою є російсько-большевицька імперія. Бо тільки цим шляхом буде зупинений і усунений російський імперіалізм, що є однією з головних причин воєн. Вільна й незалежна Україна, — закінчив своє слово український доповідач, — є в інтересі європейського й світового миру та в інтересі

ефективної організації світу на засадах свободи й права“. Маніфестація Інтернаціоналу Свободи мала широкій й прихильний відгук у римській щоденній пресі. Між іншим, найбільше почитаний римський щоденник „Л'Емпіо“ помістив зміст окремих промов і в цілості цитує вище згадані твердження українського доповідача про важливість України.

Римська радіовислання передала звіт про маніфестацію в усіх чужинських радіомовленнях, в тому й українською мовою.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Управа Українського Музичного Інституту по нараді з диригентом бандуристів Григорієм Катистим, який відходить від співпраці в Студії В. Авраменка за повним обостороннім порозумінням — постановила виключити першу Українську Школу гіри на бандури Григорія Катистого в склад Українського Музичного Інституту.

Зацікавлені в науці гіри на бандури в неомеженому віці, починаючи від 9 років, можуть зголоситися по візирку і четвергам від 6-7 вечора в Укр. Літературному Містечковому Клубі — 149 2 Євєня, Нью Йорк.

вами 4-го Універсалу: „Народе України! Твоєю силою, волею, словом стала на українській землі Вільна Українська Народна Республіка і т. д.“ Промовець пояснив значення цих початкових слів універсалу, на яких побудований уся акт проголошення державності. Сила, воля й слово — це ті всенародні духові й матеріальні засоби нашого державного будівництва. Здійснення вітчизняних всенародних прагнень: самостійне державне існування мало стати підвалиною зовнішнього та внутрішнього миру. Українська Народна Республіка бажала жити в згоді та приязні з усіма сусідами, в тому числі й з тими, що досі її поневолювали, під умовою, що ті сусідні народи не будуть втручатись у внутрішнє життя України. Внутрі країни 4-тий Універсал гарантує демократичну свободу не тільки українському народові, але й усім народам, оселим на нашій території. Відношення Української Народної Республіки до її національних меншин може стати світлим зразком для інших держав і народів: усі меншини нації в У. Н. Р. користуються правом національно — персональної автономії. В столітніх всенародних змаганнях за волю і державність пролягла кров найкращих синів народу з усіх просторів України. Ця спільна пролита кров — це найсильніша підвалина соборності українських земель.

В містечкій частині Свята виступив чол. хор „Трембіта“ під управою проф. Третьяка з піснями: „За рідний край“ і „Спопівилася міра“, М. Гайворонського та „Гей, брати, воскресну пісню заспіваймо“ Д. Воробкевича. Відомо, як містечко слова, п. Л. Крушельницька з Нью Йорку рецитувала з чуттям і гарною дикцією поезію Олеса. З великим успіхом відіграв п. Т. Терен, оперовий співак баритон, три пісні: „Удосвіта встав я“ М. Лисенка, „Спи, дитино моя“ Ст. Людкевича і „Синя чічка“ М. Гайворонського, а на домагання присутніх, це додатково одну пісню. Акомпанімент спочивав у певних руках п. Л. Вахнянина.

Відвідування українського національного гімну, закінчилося це величаве свято. Порядком в залі, під час Свята вміло втримували місцевий відділ Пласту.

Учасник.

Елмайра і Гайц, Н. Й.

Академія в Річмонді Проголошення Самостійності і Соборності.

Відділ Українського Конгресового Комітету, при співпраці Української Громади влаштували дні 15 лютого 1953 р. величаву Академію, в річницю проголошення самостійності Української Держави.

Американська преса і радіо на кілька днів наперед поділила обширні інформації про це свято. В цій справі причинились п. Ірина Юрчак і п. Вероніка Сексала, що працюють в Редакції газети „Стар“.

В неділю, 15 лютого о год. 10 ране в укр. католицькій церкві св. Миколая відбувалося Службу Богу в наміренні українського народу, укр. мовою московськими катками. По Службі Божій відбулося посвячення нового українського прапору.

Академія відбулася в Гайскул Аудіторіум на Гайску. Хор відіграв американський гімн, а п. В. Г. Копко відкрив Академію, вітаючи гостей та з'ясувавши його програму. Реферат англійською мовою вголосив п. Іван Вашишнін, який разом зі своєю дружиною привітав найбільше зусиль, для влаштування цього свята. Українською мовою промовляв інж. Володимир Петрівський.

Іван Горняк відкривав поезію „На спомин 22 Січня 1918“ — Ф. Невестюка, а Михайло Дучій відкривав „Четвертий Універсал“ — Орлюка. Виступ хору під проводом

Нойновийший радіофотозімнок, ваний із єдиного-берлінської газети „Тегеліхе Рундschau“, представив теперішню ієрархію совєтської диктатури при групі Сталіна. Від ліва: міністер закордонних справ Молотов, заступник голови Ради Міністрів Л. Н. Каганович, міністер війни Н. А. Булганін, голова Президії Верховної Ради СССР маршал К. Е. Ворошилов, заступник голови Ради Міністрів і міністер внутрішніх справ Л. Берія та новий совєтський диктатор Георгій Маленков.

ЗАКІНЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РОКУ НАРОДНОГО ФОНДУ — 31. БЕРЕЗНЯ 1953

проф. Миколи Мартинюка, скрипленням добрим хористами з міста Сиср, міг не тільки дивитись на відповідний рівень містечку програму, а й був доказом співпраці для вшанування 35 річниці української незалежності. Хор відіграв: „Сей День“, „За рідний край“, „Україно-Мати“, „Думу про Почаївську Божу Матір“, із сольом п. Стефана Стеца та Вероніки Сексали, „Через поле широкес“ зі сольом п. Івана Вашишніна, „Засяло сонце“.

Програму свята закінчено відіпанням українського національного гімну.

Іван Чопко.

Дітройт, Міш.

Загальні Збори УСТ „Черник“

В неділю, 22 лютого ц. р., відбулися в Дітройті Річні Збори УСТ „Черник“. Збори, заслухавши звітів уступаючої управи та контрольної Комісії, ухвалили абсолютною уступуючий Управі і вибрали нову Управу в складі: голова — С. Кравчинський, заст. голови: Б. Патеріні і А. Крушельський, секретар — С. Григорієв, скарбник — І. Лаш, члени Управи: Я. Малиновський, В. Кузьмич, Б. Кручак, В. Маклюндра і А. Смола. Контрольну Комісію: Р. Качмар, Я. Дукій і В. Ухач.

Провідником ланки копаного м'яча назначено А. Савку, а зв'язковим до Американської Лиги Р. Дулу. З планів на майбутнє на перше місце висувастись великий турнір копаного м'яча, що має відбутись в дні 30 і 31-го травня ц. р. при участі трьох позаміських клубів, імовірно Шікаго, Клівленду і Рочестеру.

Тепер футбольні команди Черника (перша і друга) приготувались до змагань за першість, що починається 12-го квітня. Перша команда Черника грає в найвищій Мішганській Лізі, де конкуренція в цьому році буде дуже сильна. Тому Провід УСТ „Черник“ звертається до всіх футболістів, що живуть в околиці або й далі, а хочуть перенестись до Дітройту, де тепер дуже добрі умови праці, щоб писали в цій справі на нову адресу Товариства: 2507 Goodson St. Hamt-amck 12, Mich.

Святування роковин Самостійності й Соборності

Цього року вся організація українська громада міста Дітройт, під проводом Філі УКК, та при співпраці Федерації Українців Стейти Мішган, впродовж святкування Свято Державності і Соборності українських земель. Само свято відбулося в неділю, 25 січня ц. р. в полудні у вивоненій по березі залі Народного Дому при вулиці Мартін і Мішган. Свято розпочато співом Американського Гімну, що його проголосив хор ООЧСУ „Сурма“ під диригентурою Ярослава Філіпова.

Після того, голова Філі УКК п. Ф. Гузіль відкрив святочну академію. По короткому, але змістовому слові п. Гузіля, той же хор „Сурма“ виконав дві пісні: „Ми йдемо в бій“ муз. М. Колесні і „Кант про зруйнування Січі“ муз. О. Кошляка. По скінченню співу пісень, голова Федерації Українців Стейти Мішган а. д. Іван Панчук представив зіб-

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ ІМПРЕЗ

(Повідомлення Українського Конгресового Комітету).

Український Конгресовий Комітет раз-у-раз дістає листи з критикою та наріканнями з приводу різних недотримань, що мають місце під час українських урочистих святкувань, академій, імпрез і подібних публічних виступів.

Про ці недотримання, а часом і прикриті випадки, неможе писати й українська преса, одначе, здебільша, при кожній черговій імпреді, всі помилки повторюються.

Тому деякі автори окремих листів звертаються до Конгресового Комітету з апелем, щоб Комітет уложив певні правила, яких треба дотримуватись при улаштуванні різного роду публічних виступів.

Всіх головних нарікань кореспондентів і авторів статей у пресі торкаються основні хибні всім українських імпред, а саме — занадто довгих промов і переладаності містечку програми, що розтягають імпреду на непомірно довгий час.

З приводу цих звернень та листів, Український Конгресовий Комітет має подати до загального відома наступне: Комітет признає, що уложення та опублікування певних правил і засад, яких треба дотримуватись при улаштуванні імпред, може мати своє немале значення, а тому ухвалив звернутись до наших фахівців сценічного та вокального мистецтва з пропозицією виробити певні засади та подати необхідні поради, взявши на увагу мету й характер українських імпред, а також умови й можливості на місцях.

Що ж торкається головної болючої місця української імпред, а саме — їх часової розтягнутості, то, в даному разі, Конгресовий Комітет уважає можливим подати деякі свої зауваження. Отже — найголовніше: кожна імпред має тривати не довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

жодної імпред не триває довше, як дві — дві з половиною години. І ніколи —

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В ІТАЛІЇ

УСПІШНА МАНІФЕСТАЦІЯ „ІС“ В РИМІ

В суботу 24 січня ц. р. відбулася в залі Капідуки в Римі маніфестація Інтернаціоналу Свободи.

Маніфестація пройшла з повним успіхом. Взяли в ній участь понад 150 осіб представників італійського політичного, громадського, журналістичного й культурного світу, а також репрезентанти всіх національних груп з-поза залізної завіси. За президійним столом сиділи: проф. Лео Маніно, голова маніфестації; проф. Екзем Тельгаї, д-р Василь Федорчук і міністер Крісто Стефат, — голова, генеральний секретар і член Президії Інтернаціоналу Свободи.

Д-р Федорчук, підкреслюючи свої короткі доповіді, що Україна вже у далекому 1917 році почала сама ставити спротив російсько-большевицькому імперіалізму і в спінку її тиску у сторону Заходу. Україна стоїть в пер-

шій лінії антибольшевицького фронту й своєю героїчною боротьбою зробила й продовжує робити великі послуги справі свободи народів і західної цивілізації.

„Сучасну експансію російсько-большевицького імперіалізму, — говорив промовець — улегшув факт, що Москва посідає економічні ресурси й стратегічні бази України. Без України, імперіалістична комуністична Москва була б позбавлена одного з найважливіших факторів. Тому українська проблема є однією з найважливіших проблем європейського сходу й ставиться як проблема міжнародна. Українські патріоти ставлять тезу про розподіл великої „торми народів“, якою є російсько-большевицька імперія. Бо тільки цим шляхом буде зупинений і усунений російський імперіалізм, що є однією з головних причин воєн. Вільна й незалежна Україна, — закінчив своє слово український доповідач, — є в інтересі європейського й світового миру та в інтересі

ефективної організації світу на засадах свободи й права“. Маніфестація Інтернаціоналу Свободи мала широкій й прихильний відгук у римській щоденній пресі. Між іншим, найбільше почитаний римський щоденник „Л'Емпіо“ помістив зміст окремих промов і в цілості цитує вище згадані твердження українського доповідача про важливість України.

Римська радіовислання передала звіт про маніфестацію в усіх чужинських радіомовленнях, в тому й українською мовою.

УВАГА! НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

Український Центральний Комітет в Ньюарку, Н. Дж., владштує:

В НЕДІЛЮ, 15. БЕРЕЗНЯ (March 15) 1953 Р., о год. 7. вечора

в залі Української Централі при 180 William St., Newark, N.J.

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

з нагоди 92-ох роковин смерті генія Т. ШЕВЧЕНКА. В програмі: Промова д-ра К. Кисельовського, виступ опер. співаки п. Г. Зятяк, рецитатка п. І. Конюк, скрипковий сольо проф. В. Третьяка, виступ чол. хору „Трембіта“ під управою проф. В. Третьяка, виступ міш. хору ООЧСУ „Заграва“, під управою п. Р. Набережнього, виступ школи українства в Ньюарку. При фортеп'яно пани: Т. Г. Гандяка і Г. Каліні. Вступ на добровільними даними. До численної участі запрошуються все Українське Громадянство Ньюарку і околиці.

ЦІЛУ БІБЛІОТЕКУ ЗАСТУПІТЬ ВАМ І ВАШІМ БЛИЗЬКИМ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ТРИ ВЕЛИКІ КНИГИ 1230 ст. дрібного, у два столпці друку.

Багато ілюстрацій, Матм. Усе знання про Україну!

Замовляйте „Свободу“. Ціна: трих книг у молотковій оправі — \$48.00; у півсирітковій оправі — \$51.00 + 20¢ за поштові та кур'єрські пуделко. Замовлення слати до:

„СВОБОДА“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„СВОБОДА“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„СВОБОДА“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„СВОБОДА“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК?

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково прислали поштовими марками 10 ЦЕНТІВ за виготовлення нової адресної етикетки, а члени УНО ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свобода“

3 НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Конференція Мистецької Кураторії УВАН у ЗДА, присвячена пам'яті професора Василя Григоровича Кричевського, що відбулась 24-го січня 1953 року в Нью-Йорку

Конференцію відкрив керівник Мистецької Кураторії УВАН у ЗДА проф. Д. Горнякевич і оголосив програму Конференції. На початку він згадав, що 8-го січня ц. р. помер член Мистецької Кураторії УВАН у ЗДА, Володимир Блавацький. Присутні вшанували пам'ять В. Блавацького однохвилинною мовчанкою.

Ведення Конференції проф. Д. Горнякевич передав голові Управління УВАН у ЗДА проф. М. Ветухову.

С. Литвиненко: „Спогади про спільну працю з проф. В. Г. Кричевським“.

„Годі на одному вечорі оглянути творчість В. Г. Кричевського — почав доповідати, — бо мистецтво почав творити з 15-ти років і безперервно працював до смерті, що наставала на 80-му році життя... Сьогодні я лише розповім про свої особисті зустрічі і співпрацю з В. Г. Кричевським“.

Далі С. Литвиненко образно і живо розповів, як в 1943 році він вперше познайомився з В. Г. Кричевським, коли воєнні події змусили мистця виїхати з Києва і він опинився у Львові. В той час у Львові повстал думка про створення Вищої Мистецької Школи, яку з політичними міркуваннями було названо „Вищою Образотворчою Студією“. Проф. В. Г. Кричевського просили очолити цю студію, але він відмовився так само вперто, як то робив двадцять п'ять років перед тим у Києві, коли його в 1918 році прохали стати ректором новоствореної Української Академії Мистецтва. Врешті проф. В. Г. Кричевський погодився очолити Образотворчу Студію у Львові з умовою, що з нього будуть знаті всі організаційні функції.

На перший заклик Студії відгукнулось 92 особи, що бажали б стати її студентами. Після іспитів було прийнято 72 студенти. Викладали в Студії — мистці В. Г. Кричевський, Бутвич, Дмитренко, Мала, Литвиненко, та ще кілька молодих мистців. Історію Всесвітнього Мистецтва погодився читати Митрополит Шептицький.

Студія існувала пів року. С. Литвиненко підкреслює, що протягом цього часу він зустрічався з В. Г. Кричевським 2-3 рази на тиждень. Ще раніше він чув від київських учнів Кричевського, що навчався під керівництвом цього мистця накладала на людину незгладимий знак. Тепер С. Литвиненко переконується на власні очі — який великий вплив був Кричевського на всіх, хто з нього вчився. Він нікому не накладав своїх поглядів, кожному давав можливість індивідуально підходити до розв'язання своїх мистецьких проблем. Він звичайно чорно в студентів: „Так, як ви робите можна робити, але щоб досягти того, що ви хочете досягти, то краще б робити так і так...“ І тоді показував, як би він робив у даному випадку.

Далі С. Литвиненко розповів, що через воєнні події Студії довелося залишити Львів. Частину викладачів (Кричевський, Бутвич, Перфецький, Литвиненко) та 9 студентів оселилися у селі Лабові й на Лемківщині, де взялися розмалювати церкву. Під керівництвом Крич. проробили реставраційну роботу. „Треба

було дивуватися упертості мистця, — сказав С. Литвиненко, — в його стараннях переконати селян в потребі осучаснити будівлю церкви шляхом прокладання дренажних рівчаків. Врешті селяни все зроби́ли за його вказівками і церква була цілком осучаснена. Розмалювали стародавніми засобами, самі робили рослинні фарби за рецептами Кричевського. Розмалювання церкви було майже закінчене, але через пірвоку цей чудовий пам'ятник мистецтва був зруйнований війною...“

Далі мистцем довелося рушати на Словаччину. Дорогою В. Г. Кричевського довелося пережити велику трагедію: на одній з залізничних станцій він втратив особистий архів. Пропали картини, нотатки, ескізи. Коли його дружина тяжко переживала цю втрату, мистецтво її потішало, що колись, може через багато років, втрачені матеріали повернуться якимсь способом до українських рук. Він дивився на цю сумну подію не як на особисте нещастя, а як на втрату для української культури і вірив, що ця втрата тимчасова.

С. Литвиненко сказав, що розлучився з Кричевським в Братиславі і більше з ним не бачився. Лише зрідка об'єднувалися листами.

В кінці свого виступу С. Литвиненко підкреслює, що до останнього дня В. Кричевський творив. Живучи у Венезуелі, він дав кілька образів навколишньої природи, але переважно жив своїми спогадами про Україну і вливав їх на полотна. У Венезуелі він дав ряд майстерних українських пейзажів, відтворюючи українську природу і українське сонце.

Д. Горнякевич: „Мистецька творчість проф. В. Г. Кричевського“.

Доповідач сказав, що при своїх зустрічах з В. Кричевським, він прохав його розповісти про своє минуле і сьогодні він дещо зачитає з своїх тогочасних записів. Д. Горнякевич підкреслює великий вплив М. Грушевського на характер творчості В. Кричевського. Згадав також вплив Грінченка на молодого Кричевського.

Далі доповідач зачитав уривки з своїх записів про характерний період в житті Кричевського, що головним був присвячений архітектурі. Зокрема згадав про працю Кричевського в бюро архітекта Шпігеля (на Основі) і ознамення Кричевського з багатозбірною зразків англійського мистецтва, що належала Шпігелю і зробила певний поштовх на діяльність і зацікавлення молодого мистця. Крім праці архітектора, Кричевський багато малював. Цінавився він археологією і професора Сумцова вивчав український орнамент.

Великим мистецьким досягненням був проєкт Будинку Полтавського Земства, що зразу висував Кричевського на видне місце. Крім того, він запроектував кілька будівель в українському стилі.

В 1944 році Кричевський жив у Лабовій коло Криничі. В дальшій дорозі він загубив дві скрині з матеріалами. Короткий час був у Братиславі, потім в Кісінгені, Грці, жив недалеко від Відня. Потім він поїхав до Парижа, де проживав сян Василя Григоровича — Микола. В Парижі довелося для заробітку братися за всяку роботу, але йому пощастило продати кілька картин та зробити кілька графічних праць. Він робив етюд Парижа, зробив проєкт пам'ятника українцям — учасникам французького резистансу.

Навесні 1948 року Василя Григоровича переїхав до Венезуелі, куди давніше переїхала його дружина з чоловіком. Умови життя у Венезуелі були несприятливі через клімат. Очевидно думки мистця були на Україні, бо величезна більшість малюнків — краєвиди України й Криму. У Венезуелі Кричевський зробив також декоративні для Наталки Полтавської і Запорожця за Дунаєм, зробив портрет Тараса Шевченка, плакатів, обкладинку Святої Покрови, брав участь у мистецьких виставках у Каракасі, в українських мистецьких виставках у ЗДА й в Канаді.

Останній рік діяльності серця Василя Григоровича послабла. Пізніше він захворів на мокрий плеврит. Помер 15 листопада 1952 року.

Л. Д.

Про те, який повинен бути лад в самостійній Україні доводиться із книжки

ЖОВТОВЛАКІТНОГО

Майбутній державний, економічний і соціальний лад України

Висилася книгарня „Свобода“.

Ціна \$1.00

“SVOBODA”

P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Можна набути цю книгу

В. ЧАПЛЕНКА

„ПІВТОРА ЛЮДСЬКОГО“

Ціна 1 дол. 50 центів за примірник.

При замовленні більше як 10 примірників — 25% знижки.

Замовляти:

“SVOBODA”

P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Р. КІПЛІНГ

ОТ ТАК КАЗКИ!

Лише 75 центів

кшту книжечка, що захопить своїм змістом і потягальним зовнішнім виглядом Вашу дитину.

Поспішіть замовляти в „Свободу“!

“SVOBODA”

P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3025. Немає компромісу.

“IN THE VILLAGE OF HASSAN THE SLAVE, TARZAN SWANA MUSA OFFERED “THERE ARE MANY EVIL MEN, WE ARE BUT THREE.”

“THREE” OBSERVED MUMBO “ARE OFTEN EQUAL TO MANY—WHEN TARZAN SWANA IS ONE OF THE THREE.”

„В селі Гассана, торгова невідомими, Тарзан бачив“, висловлювалася Мюза, „знаходиться багато злих людей. А нас тільки троє“.

„Троє“, зауважив Мовіро, „часто рівняються багатом, коли Тарзан бачив з одним із троє“.

„Чому Гассан бачив твого пана?“, допитав Мовіро. „Тому“, відповідала Мюза, „що він не був би продав наших молодих людей в неволю“.

„Ми недалеко від Гассанового села“, зауважив Тарзан. „Ми дідемо до нього завтра при заході сонця“.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від 349, відбулись в неділю, 15 березня, о год. 2, в Домі Лісного. — І. Шеєра, предс.; Д. Федина, кас.; М. Лісний, секр.

ДІТРОЙТ, МНН. — Тов. Запорозька Січ, від 75 повідомляє, що місячні збори відбулись в неділю, 15 березня, о год. 1, по полудні, в У. Н. Домі, 4655 Мартін вул. Присутність всіх членів на зборах обов'язкова. Довгочасні члени простяглися вирішити свої довги. — В. Зубар, рек. секр.

ОМАГА, НЕБ. — Тов. „Карпати“, від 356, подас до відомості, що річні збори відбулись в неділю, 15 березня, о год. 8, в церкві Служби Божої, в церковній залі. Присутність членів являється точно в означений час, вислухати звітів Управління Контрольної Комісії та вибрати Управу на 1953 рік. — М. Воробець, голова, О. Придуб, секр.

НЬО-ЙОРК, Н. Н. — Повідомляється члени відділу 204, що місячні збори відбулись в суботу, 14 березня, в галі 334 Ест 14 вул., о год. 8, ввечері. Уряд та комітет пішки просити членів прийти в повному складі перед отворенням цих зборів. Пригадуйтеся членам, що почали збори від год. 7-9 ввечері, що другої суботи по першій чверті, не як минулого року, що суботи. — П. Марко, предс.; І. Крохач, кас.; В. Гасій, фін. секр.; Г. Вакуменко, рек. секр.

НЬО-ЙОРК, Н. Н. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від 367, відбулись в неділю, 15 березня, о год. 1:30 по полудні, у церковній залі. Присутність членів прибути на збори, бо є важкі справи до вирішення. Рішочко просять, щоб члени зложили свої дати на Союзіку. — М. Сорохет, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від 379, повідомляє, що збори відбулись в неділю, 15 березня, в Союзівській залі 845 N. Western Ave., о год. 12:30. Присутність членів прийняти на час і вирішити свої заборгованості. Суседавані члени, якщо прийду, і заплата свій довг, будуть на нові прийняти. — Г. Бокі, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Н. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від 387, відбулись в неділю, 15 березня, о год. 1:30 по полудні, у церковній залі. Присутність членів прийняти на час і вирішити свої заборгованості. Суседавані члени, якщо прийду, і заплата свій довг, будуть на нові прийняти. — Г. Бокі, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

НЬО-ЙОРК, Н. Н. — Квартальні збори „Дністра“ від 381, відбулись в суботу, 14 березня, о год. 8, ввечері, в Домі 115 Avenue A. У програмі зборів звіти (фінансові, опікуна зборів, діяльності доміни), підприємства, — кореспонденція, біжучі справи. Присутність членів прибути на збори обов'язкова. Перед зборами приймається членські внески. Можна також визначити членів. — М. Малець, голова; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишванний, кас.; В. Баргура, рек. секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Квартальні збори Бр. св. Ап. Петра і Павла, від 220, відбулись в суботу, 14 березня, в год. 8, ввечері в парохіальній залі 4950 Поланія вул. Присутність всіх членів буди притупити на зборах в дуже важкі справи для всіх членів. Члени, що не являться хай опісля не являться, що йому за подією кранду, бо більшість присутніх членів мають право перегорювати важку справу. — Гр. Гаврилюк, предс.; Е. Блудий, кас.; Гр. Гарасим, секр.

ЕМВЕРДЖ, ПА. — Бр. св. О. Нікола, від 276, повідомляє, що місячні збори відбулись в неділю, 15 березня, в год. 1:30 по полудні. Присутність всіх членів прибути на збори обов'язкова. Маємо важкі справи, які потрібно вирішити. — І. Білик, секр.-кас.; С. Реджен, фін. секр.

ДЖЕЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Українська Січ, від 170, повідомляє, що збори відбулись в неділю, 15 березня, в У. Н. Домі 183 Fleet St., в год. 6, ввечері. Присутність членів прийняти обов'язково і вирішити свої довги. Денні члени змінюють свої адреси, а відділові секретарі не повідомляють, тому не знає, де післати повідомлення платинки. Присутність негайно прислати адреси до: John Hrabar, 245 Liberty Avenue, Jersey City, N. J.

• Професійні оголошення •

НЕДУГИ НІГ

жильки — відкриті виразки запалення шкіри — ревматизм, артритизм — езіма — ішіас. Лікування без операції.

Години прийняття: Понеділок і четвер від 1 до 8 по полудні. Вівторок і п'ятниця від 1 до 6 по пол. Середа від 2 до 5 по пол. Субота від 11 перерв пол. до 2 по пол. — У неділі і святках зачинено.

L. A. BENLA, M.D.

320 W. 86th St., New York City

Phone: ENdicut 2-9178

Dr. S. CHERNOFF

223-2nd Ave. (cor. 14 St.) NYC

Tel. GRamercy 7-7697

Острі я доводяться недуги чоловіків і жінок: Шпінні X-Ray. Роздуть жия лікуємо без операції. Переордімо аналіз крові для супружеских дозволів. Офісний години: Шодня від 10 рано до 6:45 ввечері. Неділя від 11 до 1 по полудні.

DR. M. MANZEL

107 E. 17th St., NEW YORK CITY

коло 4-го Емано і Union Sq.

Лікар зі старого краю, говорить по українськи, багато років успішно лікує гострі я застудні недуги мужчин і жінок — недуги нирок і сечового міхура, ніг та загальне ослаблення. Лічення застільким пеніциліном та інших лікарств. Аналіз крові, сечі і інших виділень. Аналіз крові для супружеских дозволів. Години: Шодня 10—11, 4—7, в неділю 11—1.

ЕКЗАМІНАЦІЯ \$3.00

DR. ПЕРУТА

3 європейським дипломом

128 EAST 86th STREET

Недуги міхура, нирки, крові я недомогання тазових органів. Нервовість, Ослаблення залоз, Канаральний став, Структура, Улькус (боліть). У будні: 10—2 я 4—9 годин. ОГЛЯДНИЙ ВІДАВАННЯ КРОВІ \$3.00.

Над зупинкою підземки

Лексінгтон Емано.

• Центральне положення, доглядний доступ збудувати.

• Окремі жидальні для жінок.

ІВАН БУНЬКО

УКР. ПОГРЕБНИК

Заряджує погребам по ціні так якій \$150 як

Обслуга черв і найкраща

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

437 EAST 6th STREET

New York City

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Закладається похоронки в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

Контрольована температура. Модерна каліда до ужитку даром.

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568